

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v danom ročníku.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova/náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie vieroučných a konfesiónálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom mravného a misionárskeho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie, hodnotiacich postojov a empatie v konaní v Duchu písaného Slova, Biblie a v Duchu telom sa stanúceho Slova Pána Ježiša Krista.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi v nižšom strednom vzdelávaní má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti mladého človeka. Rozvíja duchovný svet žiakov, umožňuje im spoznávať Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom. Biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Pána Boha v dejinách sa stáva pre žiakov základným interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií, ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich prijatie uspôsobuje žiakov k tvorivému hľadaniu riešení problémov ich budúcnosti. Súhrnne možno povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní správnej cesty v živote, hľadaní jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci v nižšom strednom vzdelávaní sa na hodinách náboženskej výchovy/náboženstva hlbšie oboznamujú s Božím slovom, cez ktoré poznávajú viac povahu Trojjediného Boha a budujú si k Nemu osobný vzťah. Tento vzťah ich potom vyzýva byť nápomocnými pri budovaní dobra, tolerancie a vzájomnosti v osobnom, rodinnom i spoločenskom živote.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú hlbší prehľad biblických textov,
- naučia sa orientovať sa v biblických textoch podľa súradníc,
- získajú prehľad o biblických postavách, ktorých osobnosť formuje viera,
- prehĺbia si základné komunikačné zručnosti,
- rozvinú svoj vzťah k Cirkvi a budú participovať na jej živote,
- dostanú základy kresťanskej viery,
- nadobudnú živý a aktívny vzťah k Trojjedinému Bohu Otcu, Synovi a Duchu Svätému,
- získajú vedomie vlastnej hodnoty a postavenia v spoločenstve, čo je predpoklad k budovaniu zrelej kresťanskej osobnosti,
- získajú spôsobilosť riešiť morálne dilemy,
- osvoja si základné učenie Kresťanskej reformovanej cirkvi,
- nadobudnú vzťah k Božiemu slovu, modlitbe a duchovným hodnotám,
- získajú predpoklad pre vieru v Pána Ježiša Krista a pre večný život.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Boh Otec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť fakt, že vyvolený ľud patrí do Božieho vlastníctva, ✓ ilustrovať na príkladoch Božie požiadavky pre vyvolený ľud, ✓ uviesť hlavné osobnosti vyvoleného ľudu, ✓ objasniť podstatu ich dôsledného správania, ✓ ovládať biblické príbehy súvisiace s učivom, 	<p>otrok hriechu</p> <p>Zmluva</p> <p>Božia všade prítomnosť</p> <p>Božia sila</p> <p>hriech a my</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať život proroka Jonáša, ✓ uviesť fakt, že vyvolenie a poslanie proroka je Božím zámerom pre dobro ľudí, ✓ nakresliť jednu udalosť zo života proroka, ✓ objasniť: Boh nenechá zmariť svoje plány, 	<p>prejavy proroka:</p> <p>Boží zámer</p> <p>povzbudivé</p> <p>odsúdeniahodné</p> <p>nadchýnajúce</p> <p>kritizujúce</p>

Zákon

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasniť, že Desatoro je Božím Slovom, ktoré pomáha vidieť jasne dobro a zlo, pomáha robiť správne rozhodnutia, ✓ uviesť prvých 5 Božích prikázaní, ✓ zdôvodniť význam rodičovstva ako spoluúčasť človeka na božom stvoriteľskom diele, 	<p>Boh, darca života rodičovstvo</p>

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať udalosti príchodu Ježiša Krista medzi ľuďmi, ✓ objasniť usmerňujúci charakter Ježišovho učenia, ✓ vysvetliť rozdiely medzi pravou a nepravou modlitbou, ✓ obhájiť fakt, že podobenstvo môže obsahovať aj kritiku určenú skupine poslucháčov, ✓ zahrať prostredníctvom scény Veľkonočné udalosti, 	<p>Božie zaslúbenie blahoslavenstvá neplodný život a plodný život sila zla pokora Vzkriesenie</p>

Boh Duch Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poukázať na skutočnosť, že Boh skrze svojho Ducha Svätého je v živote svojich detí aj dnes prítomný, ✓ porovnať znaky Cirkvi v minulosti a v prítomnosti, ✓ aplikovať biblické pasáže na súčasnosť, ✓ popísať skutočnosť, že človek v Ježišovi Kristovi naozaj môže mať večný život. 	<p>živá voda</p> <p>Cirkev v súčasnosti</p>

Boh Otec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy: stvorenie, život, hriech, Boží ľud, zmluva, súd, milosť, ✓ vysvetliť spojitosť medzi vierohodní a Bohu zviazaní vodcovia a Božie plány, ✓ objasniť skutočnosť, že vodcovia Božieho ľudu nie sú príkladom pre svoje výkony, ale pre prijatie Božej milosti a Božieho vedenia, ✓ ilustrovať na príkladoch historické pozadie a základné informácie o dobe, v ktorej žil vyvolený ľud, 	<p>Boh zachraňuje</p> <p>pohrdanie Bohom</p> <p>Kráľ Izraela</p> <p>poslušnosť</p> <p>neposlušnosť</p> <p>odmietanie Božieho Slova</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť základné informácie, ktoré sa týkajú doby a historického pozadia prorokov, ✓ opísať videnie proroka Ezechiela o suchých kostiach, ✓ objasniť podstatu skutočnosti, že Bohu nič nie je nemožné, 	<ul style="list-style-type: none"> konflikt vylúčenia osamelosť prorokov Boží nástroj požehnaný život

Zákon

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy ľudský život od počatia, ochrana ľudského života, interrupcia, eutanázia, ✓ zdôvodniť 6. Božie prikázanie, ✓ vysvetliť Desatoro ako autoritatívnu a smerodajnú zbierku zákonov – základ Zmluvy medzi Bohom a Jeho ľuďom, 	<ul style="list-style-type: none"> chrániť život interrupcia eutanázia

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť zmysel miesta a udalostí v Božom spasiteľskom pláne, ✓ ilustrovať na príkladoch Ježišovo učenie s dôrazom na jeho radikálny, konkrétny a nasledovaniashodný charakter, ✓ obhájiť Božiu autoritu oproti ľudskej autorite, ✓ objasniť atmosféru, ako počúvajú Ježiša jednotliví ľudia, nakoľko rozumejú Jeho slovám, nakoľko sa stotožňujú s Jeho odkazom, ✓ zdôvodniť fakt, že keď nad nami panuje diabol, nemáme spoločenstvo s Ježišom, 	<p>Pastier (Dobrý pastier)</p> <p>dary Božie</p> <p>viera</p> <p>diabol</p> <p>falošná sila</p> <p>veriaci, neveriaci</p> <p>pochybnosti</p>

Boh Ducha Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasniť prácu a prítomnosť Ducha Svätého pomocou Biblických pasáží, ✓ popísať hlbšie poslanie Cirkvi, ✓ ilustrovať na osobných príkladoch vyslobodenie zo strachu, osamelosti a vylúčenia skrze Ježišovo vykúpenie, ✓ vysvetliť náuku o posmrtnom živote. 	<p>Chlieb života</p> <p>almužna</p> <p>lov rýb</p> <p>privádzanie ľudí k Ježišovi</p>

Boh Otec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať prehistorické príbehy s vedeckými výkladmi, ✓ objasniť dôležitosť a smerodajnosť svedectva na základe príbehov ✓ porovnať situácie „vtedy a tam“ resp. „tu a teraz“, ✓ uviesť aktuálnosť odkazov, ich koreláciu s našim životom, 	<p>potopa</p> <p>Boh darca života</p> <p>Božie cesty, Božie myšlienky</p> <p>vzbura, prenasledovanie</p> <p>úspechy a pády</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ objasniť pocity proroka Ozeáša pri konfliktoch s jeho okolím, ✓ popísať, čo znamená patriť výlučne Bohu, ✓ ovládať prorocký príbeh, ✓ vysvetliť pojem – modloslužba, 	<p>modloslužba</p> <p>pokánie</p> <p>vd'ačnosť</p> <p>nevď'ačnosť</p>

Zákon

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať dôležitosť Desatora ako sústavy noriem zjednocujúcej spoločnosti, ✓ rozpoznať hriechy a zlé sily, ktoré deštruuju samotného človeka i spoločnosť, ✓ vysvetliť smilstvo a cudzoložstvo vo vzťahu čistota a vernosť, 	<p>cudzoložstvo</p> <p>smilstvo</p>

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať hodnovernosť Ježiša Krista na základe príbehov, ✓ porovnať Pánovo učenie s Jeho životom, ✓ aplikovať Ježišove témy na dnešné životné situácie, ✓ vysvetliť pojmy – vykúpenie, duchovné obnovenie, 	<p>posudzovanie</p> <p>vinica Božia</p> <p>hrivny</p> <p>pochybnosti</p> <p>vykúpenie, duchovné obnovenie</p>

Boh Duch Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť na základe Biblie pôsobenie Ducha Svätého, ✓ objasniť, že iba obrátenie a znovuzrodenie môže napraviť náš vzťah s Bohom, naše ciele a celý náš život, ✓ obhájiť pravdu, že Božie kráľovstvo je nezávislé od subjektívneho ľudského prežívania. 	<p>zasľúbenie Ducha</p> <p>radca</p> <p>chrám</p> <p>zapretie, zlyhanie vo viere</p> <p>skúška viery, skúška lásky</p>

Boh Otec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, že predhistorické biblické príbehy obsahujú dôležité odpovede na podstatné otázky o pôvode života, o hriechu, o národoch, o súde a milosti, o Zmluve, ✓ objasniť na základe príbehov osud vyvoleného Božieho ľudu, ✓ vysvetliť pojmy – hriech, múdrosť podľa Boha, pokora, 	<p>Babylonská veža</p> <p>život bez Boha</p> <p>múdrosť podľa Boha</p> <p>hriech a jeho následky</p> <p>pokora</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, že prijatie alebo neprijatie proroka neodradí od reprezentovania Božieho diela, ✓ objasniť detailne príbehy prorokov zvlášť proroctvá o Mesiášovi, 	<p>šťastie</p> <p>pokoj</p> <p>videnia</p> <p>proroctvo o Mesiášovi</p>

Zákon

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť rozdiel medzi poznaním a zvnútornením Dekalógu, ✓ objasniť proces, ako sa prikázania môžu stať ukazovateľom životnej cesty, ✓ vysvetliť pojmy – krádež, lúpež, svätokrádež, 	<p>krádež</p> <p>lúpež</p> <p>svätokrádež</p>

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť, že Boh je Pánom, ktorý plní svoje zaslúbenia, ✓ ilustrovať na príkladoch, že nikto si nepredstavoval Mesiášov príchod tak, ako sa stal, ✓ vysvetliť, že Ježišovo učenie nikdy nebolo módnym, ✓ poznať Ježišovo učenie, podobenstvá a príbehy, ✓ obhájiť pravdu, že vyslobodenie nezávisí od osobného výkonu, dobrých skutkov a náboženskej horlivosti, ✓ vysvetliť pojmy: spása, Boží dotyk, Božia prítomnosť, 	<p>príbuzenstvo pokrvné, duchovné</p> <p>poslušnosť</p> <p>hojnosť</p> <p>Boží dotyk</p> <p>spása</p> <p>Vykupiteľ</p> <p>Božia prítomnosť</p>

Boh Duch Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ilustrovať na príkladoch moc Ducha Svätého: On v nás posilňuje vieru, privádza nás k správnym rozhodnutiam, dáva silu v procese osobných rozhodovaní, ✓ zdôvodniť základné vlastnosti charakterizujúce Cirkev a príslušnosť k nej, ✓ obhájiť tvrdenie, že obrátenie je najdôležitejším rozhodnutím nášho života, ✓ vysvetliť pojmy: obrátenie, znovuzrodenie. 	<p>zoslanie Ducha Svätého</p> <p>umývanie nôh</p> <p>márnotratnosť</p> <p>Arcipastierska modlitba</p> <p>obrátenie</p> <p>znovuzrodenie</p>

Boh Otec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príbehy významných osôb z hľadiska vývoja ich viery, ✓ popísať na základe príbehov, že v období skúšok sa prejaví ľudská slabosť, nad ktorou možno zvíťaziť prostredníctvom viery v živého Boha, ✓ ilustrovať na príkladoch osud vyvoleného ľudu, ✓ simulovať situácie, v ktorých treba zaujať jasný kresťanský postoj pred ponukami na ľahký konzumný štýl života, 	<p>rodokmeň národov novostavba Chrámu nové hradby, múry na ruinách nepriatelia Boha a Jeho ľudu</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť dôslednosť a rozhodnosť proroka Daniela, ✓ objasniť na príkladoch osudy prorokov, ktorí nie vždy kráčajú s nadšením podľa Božej vôle, ale aj skúšky prijímajú s vierou, 	<p>skúška v ohnivej peci Božia oslobodzujúca sláva</p>

Zákon

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládať Dekalóg a zmysel jednotlivých prikázaní, ✓ popísať, že okrem cesty podľa Desatora, sú aj ďalšie schodné cesty, avšak ani jedna z nich nie je zacielená na dobro človeka, ktoré chce pre neho Boh, ✓ vysvetliť pojmy: nepožiadáš, falošná výpoveď, lži a klamstvá, 	<p>nepožiadáš</p> <p>falošná výpoveď</p> <p>lži, klamstvá</p>

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť celistvý obraz o počatí a narodení, o učení, o obeti Pána Ježiša Krista, ✓ popísať význam Pánovho učenia, ktoré je v dnešnej dobe pomiešané s mnohými ďalšími učeniami, ✓ objasniť vyučovanie, ktoré je prítomné v podobenstvách, a ktoré dáva odpoveď na životné otázky človeka, ✓ objasniť utrpenie Pána Ježiša Krista a výklad Jeho ukrižovania ako fyzicko-duševného utrpenia, ✓ vysvetliť, že zmŕtvychvstanie a nanebovstúpenie Pána znamená istotu a bezpečie pre tých, ktorí v Neho uverili, 	<p>Božie Slovo (písané, kázané, vtelené)</p> <p>svetlo Božie</p> <p>Suma Zákona</p> <p>rozsievač</p> <p>štvoraká pôda</p> <p>Ježiš je vzkriesenie i život</p> <p>opustenosť Bohom</p> <p>Božie zjavenia</p>

Boh Duch Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ilustrovať na príkladoch zo Svätého Písma, že Duch Svätý je Boh, a ako Boh je prítomný aj dnes na zemi, ✓ uviesť úlohy Ducha Svätého, Jeho Slova, Jeho darov, Jeho ovocia, ✓ vysvetliť prínos a zmysel toho, že človek je súčasťou jednej, svätej, všeobecnej a apoštolskej Cirkvi, ✓ porovnať učenie ostatných náboženstiev o spasení s biblickým učením o Bohu, o človeku, o hriechu, a o večnom živote. 	<ul style="list-style-type: none"> životný štýl závislosť sexualita sekty a kulty morálna hodnota duchovná hodnota